

ارزیابی فناوری سلامت داروی ساکساگلیپتین در مقایسه با داروی سیتاگلیپتین در درمان بیماران مبتلا به دیابت نوع دو در ایران

مقدمه: دیابت نوع دو یکی از بیماری‌های مزمن پیش‌رونده و از شایع‌ترین و مهم‌ترین معضلات بهداشتی-درمانی و یک تهدید جدی برای سلامت جهانی محسوب می‌شود که با رواج الگوی زندگی ماشینی و صنعتی در جوامع در حال توسعه میزان بروز آن بسیار افزایش یافته است. بر اساس مطالعات مشاهده‌ای و بالینی اضافه نمودن داروهای مهارکننده آنزیم دیپپتیدیل پپتیداز ۴ به رژیم درمانی گزینه مناسبی برای کاهش دوز انسولین در بیماران مصرف‌کننده انسولین می‌باشند. با توجه به عدم وجود شواهدی مبنی بر اینکه کدام دارو در ایران هزینه‌اثربخش‌تر است و همچنین با توجه به بروز بالای بیماری و شیوع بالای عوامل مستعدکننده آن در کشور ما این بیماری می‌تواند هزینه‌های بالایی را بر سیستم بهداشت و درمان وارد نماید. ارزیابی هزینه‌اثربخشی داروی ساکساگلیپتین در مقابل سیتاگلیپتین در درمان بیماران مبتلا به دیابت نوع دو در ایران هدف این مطالعه بوده است.

روش پژوهش: پایگاه‌های داده‌ای EMBASE, Scopus, PubMed Central, Cochrane library, MEDLINE تا سپتامبر ۲۰۱۸

با طرح استراتژی مناسب به‌وسیله کلیدواژه‌های دیابت نوع دو- دیابت شیرین - دیابت غیر وابسته به انسولین - دیابت بزرگسالان- سیتاگلیپتین و ساکساگلیپتین در ترکیب با دیگر نام‌های این داروها و نام تجاری آن‌ها به منظور پیدا کردن مطالعات جستجو شدند. مطالعات انتخاب شده بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۸ چاپ شده بودند. جستجو کاملاً محدود به زبان‌های انگلیسی و فارسی بود. پس از جستجوی الکترونیک مطالعات، لیست منابع مطالعات نهایی نیز جهت جستجوی دستی تهیه شد و منابع به‌صورت دستی نیز توسط پژوهشگر به‌منظور دستیابی به مطالعاتی که احتمالاً یافت نشده بود، بررسی شدند. در ادامه، به‌منظور یافتن مطالعات منتشر نشده، وبسایت‌های مربوط به انجمن‌های دیابت ایران و آمریکا و تعدادی از کشورهای دیگر مورد بررسی قرار گرفتند. همچنین کتابچه‌ها و مقالات آنلاین کنگره‌ها و سمینارها مورد جستجو قرار گرفتند. پس از حذف موارد تکراری عناوین و چکیده، مطالعات بر اساس معیارهای ورود و خروج توسط دو نفر به‌صورت مجزا مورد بررسی قرار گرفتند. پیامدهای مورد نظر در این مطالعه شامل چاقی افت قند خون- میزان هموگلوبین گلیکوزیله شده-میزان گلوکز ناشتا بودند. ارزیابی کیفیت مطالعات توسط دو نفر به صورت مستقل انجام پذیرفت و داده‌ها با استفاده از فرم استخراج کاکرین برای مطالعات کارآزمایی بالینی صورت پذیرفت.

یافته‌ها: در مجموع چهار مقاله شامل ۲۲۴۱ بیمار مبتلا به دیابت نوع دو در این مطالعه قرار گرفتند که ۱۱۰۹

نفر با داروی سیتاگلیپتین ۱۰۰ میلی‌گرم و ۱۱۳۲ بیمار با ساکساگلیپتین ۵ میلی‌گرم تحت درمان قرار گرفته بودند.

با توجه به اثر یکسان داروها در رخداد پیامدها هزینه اثربخشی با استفاده از قیمت داروها و به وسیله تحلیل کمینه سازی هزینه صورت پذیرفت. سیتاگلیپتین به صورت ژنریک و در تمام اندیکاسیون نسبت به ساکساگلیپتین دارای صرفه جویی اقتصادی است. به طور کلی می‌توان بیان کرد که مصرف سیتاگلیپتین در مقایسه با ساکساگلیپتین به طور میانگین موجب ۲۵۱۳۲۰۷ ریال به ازای هر بیمار در سال می‌گردد. تنها در حالتی که نسخه برند انگیزی سیتاگلیپتین با نام ژانووپا با ساکساگلیپتین مقایسه گردد، مصرف ساکساگلیپتین ارجحیت داشته و موجب ۲۳۷۴۳۲۵ ریال صرفه جویی به ازای هر بیمار در سال می‌گردد. علاوه بر این بر اساس محاسبه نسبت هزینه اثربخشی افزایشی، می‌توان گفت که این دارو هزینه اثربخش تر است. به صورت کلی می‌توان بیان کرد که مصرف داروی سیتاگلیپتین در مقایسه با ساکساگلیپتین هزینه اثربخش تر است. در حالتی که نسخه برند داروی سیتاگلیپتین با ساکساگلیپتین مقایسه گردد، با اینکه هزینه بیشتری دارد ولی نسبت اثربخشی به هزینه آن می‌توان تایید کننده استفاده آن باشد.

نتیجه‌گیری: به صورت کلی می‌توان بیان کرد که مصرف داروی سیتاگلیپتین در مقایسه با ساکساگلیپتین هزینه اثربخش

تر است. در حالتی که نسخه برند داروی سیتاگلیپتین با ساکساگلیپتین مقایسه گردد، با اینکه هزینه بیشتری دارد ولی نسبت اثربخشی به هزینه آن می‌تواند تایید کننده ارجحیت آن باشد.

کلیدواژه: ارزیابی فناوری سلامت، سیتاگلیپتین، ساکساگلیپتین، دیابت نوع دو، ارزیابی اقتصادی